

Metode ved opgørelse af lærepladsstatistikken

Generelt om datakilder i lærepladsstatistikken

Lærepladsstatistikken er udarbejdet på baggrund af de registreringer, som erhvervs-skolerne har foretaget i deres administrative systemer. Oplysninger om lærepladser fra 2022 og frem stammer fra lærepladsen.dk og EUD-indberetningen til datavarehuset. Tidligere blev oplysninger om uddannelsesaftaler, skoleoplæring mv., registreret i EASY-P. EASY-P blev lukket for registreringer d. 31. maj 2023, hvorefter alle registreringer foretages på Lærepladsen.dk.

Efter overgang til den nye kilde medio 2024 blev der desværre konstateret en række fejl i datagrundlaget. Det betyder, at hidtil offentliggjorte data om indgåede og igangværende lærepladsaftaler er blevet korrigeret. Samlet set er der justeret med ca. 2.500-3.500 indgåede aftaler årligt i perioden 2016 – 2023 og lidt mindre i årene før. Korrektionen vedrører begge datakilder til lærepladsstatistikken:

- Datagrundlaget fra Lærepladsen.dk (for 2022 og frem) har primært manglet oplysninger om fremtidige ændringer til elevernes uddannelsesaftaler
- Datagrundlaget fra EASY-P (før 2022) har manglet markeringer af tillæg til uddannelsesaftaler, hvilket betyder, at der er talt for mange indgåede aftaler med i opgørelserne.

Det skal bemærkes at registrene løbende bliver opdateret, hvilket kan påvirke opgørelserne senere¹.

Uddannelsesaftaler, skoleoplæring og uddannelser uden virksomhedsoplæring

Erhvervsuddannelserne er vekseldannelser. Det betyder, at eleverne veksler mellem ophold på skole og i virksomhed. Hovedparten af uddannelsen foregår typisk i en oplæringsvirksomhed, hvor eleven søger og indgår en uddannelsesaftale – det vil sige en læreplads. Det er elevernes uddannelsesaftaler, der er udgangspunktet ved opgørelse af lærepladssituationen. Bemærk at oplæring i udlandet er indarbejdet i statistikken fra 2022 og frem.

¹ Tallene er foreløbige og skal tages med det forbehold, at registrene løbende opdateres. Erfaringen er, at der for tilgangen af uddannelsesaftaler er tale om et begrænset antal aftaler, der ikke er nået at blive rettidigt registreret. Dog er efterslæbet større i sommerferiemånederne. Vedrørende afbrudte aftaler viser erfaringen, at der kan gå lang tid fra ophøret og frem til, at skolerne får kendskab til dette og dermed kan registrere ophøret i de administrative systemer. Statistikken er opgjort på registreringer til og med den 15. i måneden efter opgørelsestidspunktet for data fra Lærepladsen.dk. Data fra EUD-indberetningen er opgjort umiddelbart efter opgørelsestidspunktet.

Der findes forskellige varianter af *uddannelsesaftaler*:

- *Ordinære uddannelsesaftaler*, som er den mest almindelige form for uddannelsesaftale. Her har eleven indgået en aftale med mester, der omfatter hele hovedforløbet.
- *Korte uddannelsesaftaler* er en uddannelsesaftale, som kun gælder for en del af uddannelsen, nærmere bestemt for mindst én skoleperiode og mindst én oplæringsperiode i hovedforløbet.
- *Kombinationsaftaler*, der er en uddannelsesaftale mellem en elev og flere virksomheder.
- *Ny mesterlære aftaler* omfatter som udgangspunkt hele oplærings- og skoleforløbet, det vil sige både grund- og hovedforløb. Aftalerne behøver dog kun at omfatte den grundlæggende praktiske oplæring samt én skoleperiode og én oplæringsperiode i hovedforløbet.
- *Oplæring i udlandet*, der omfatter elever, som er i lære i udlandet

Ophæves uddannelsesaftalen, skal eleven indgå en *restuddannelsesaftale* med en ny virksomhed for at kunne færdiggøre sin uddannelse.

Hvis eleven ikke kan få en uddannelsesaftale, er *skoleoplæring* en mulighed, men det afhænger blandt andet af, om uddannelsen udbydes med skoleoplæring, og om eleven opfylder EMMA-kriterierne².

Når eleven er i skoleoplæring, er der fortsat mulighed for at indgå en restuddannelsesaftale, hvorved skoleoplæringen ophører. Det er også muligt at indgå en *delaftale* med en virksomhed, mens eleven er i skoleoplæring. Endelig kan elever i skoleoplæring komme i *virksomhedsforlagt oplæring*. Ved virksomhedsforlagt oplæring gennemfører en virksomhed i en periode oplæring på skolens vegne og på skolens ansvar. Hvis en skoleoplæringselev under oplæringen i en virksomhed skal deltage i virksomhedens produktion, skal der indgås en delaftale.

Webudvikler er ikke en vekseldannelse, som de øvrige erhvervsuddannelser (tidligere var dette også gældende for Byggemontagetekniker og Sundhedsservicesekretær, som er nedlagt). Uddannelsen gennemføres udelukkende med skoleundervisning. Disse uddannelser benævnes *uddannelser uden oplæring* i statistikken³.

² Eleven skal være Egned, Mobil geografisk, Mobil fagligt og Aktivt lærepladssøgende (EMMA) fra start af grundforløbets 2. del og under hele skoleoplæringsforløbet.

³ Disse uddannelser indgår ikke i første version af statistikken efter omlægning til Lærepladsen.dk. Det vil blive implementeret på et senere tidspunkt. Vi henviser i stedet til elevtal på hovedforløbet [her](#).

Lærepladssøgende

Lærepladssøgende elever defineres som alle elever, der aktivt søger en læreplads⁴. Fra september 2019 inkluderes elever i skoleoplæring som en del af begrebet 'lærepladssøgende'.

Der findes tre nøgletal om lærepladssøgende i lærepladsstatistikken:

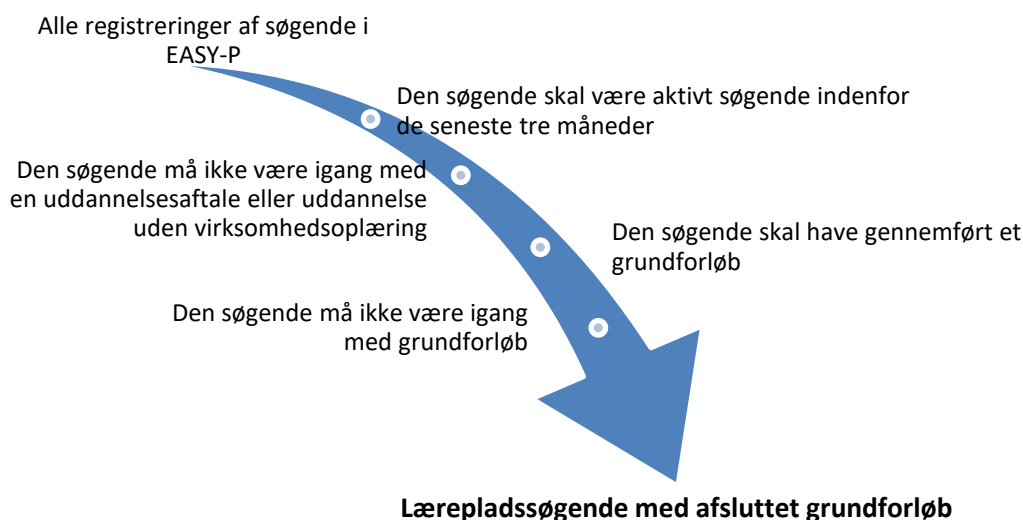
- *lærepladssøgende i alt*

heraf:

- *lærepladssøgende med afsluttet grundforløb⁵*
- *Lærepladssøgende i gang med grundforløbet*

Lærepladssøgende med afsluttet grundforløb: har gennemført et grundforløb og er ikke i gang med et nyt grundforløb, en uddannelsesaftale, i skoleoplæring eller er i uddannelse uden virksomhedsoplæring. Derudover har de lærepladssøgende med afsluttet grundforløb bekræftet deres søgeønske inden for de seneste tre måneder eller er blevet lærepladssøgende inden for de seneste tre måneder.

Metoden bag opgørelsen af nøgletallet *Lærepladssøgende med afsluttet grundforløb* er illustreret i nedenstående figur:

⁴ Der har været ændringer i definitionen af lærepladssøgende flere gange. I notater fra januar 2013 til september 2019, blev lærepladssøgende opgjort som elever, der søger læreplads og ikke er i gang med et hovedforløb.

⁵ Lærepladssøgende elever med afsluttet grundforløb dækker både over elever i skoleoplæring og elever, der har afsluttet grundforløbet, men ikke er i gang med en erhvervsuddannelse.

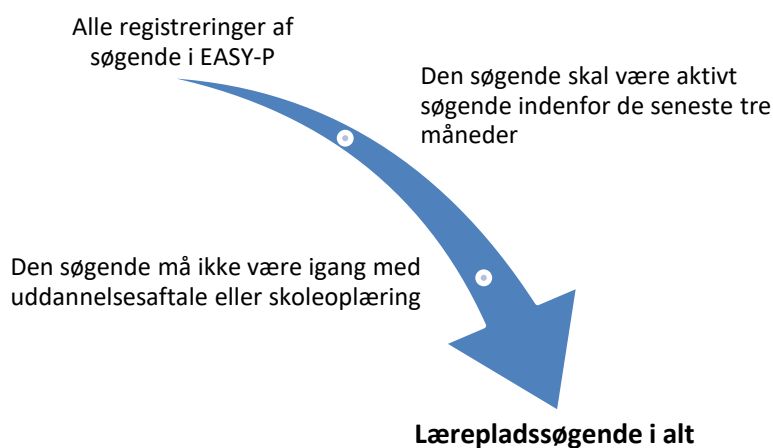
Lærepladssøgende i alt: er ikke i uddannelsesaftale og har bekræftet deres søgeønske inden for de seneste tre måneder eller er blevet søgende inden for de seneste tre måneder.

Lærepladssøgende i alt består således af:

- lærepladssøgende med afsluttet grundforløb og
- lærepladssøgende elever, der er i gang med et grundforløb

Elever, der er i gang med et grundforløb og søger læreplads, har fortsat mulighed for at finde en læreplads eller starte hovedforløbet i skoleoplæring på uddannelser, der udbydes med skoleoplæring.

Metoden bag opgørelsen af nøgletallet *Lærepladssøgende i alt* er illustreret i nedenstående figur:

For at synliggøre elevernes mulighed for at færdiggøre deres erhvervsuddannelse opdeles lærepladssøgende efter, om der søges læreplads på uddannelser, hvor skoleoplæring tilbydes som en mulighed eller på uddannelser, hvor skoleoplæring ikke tilbydes.

I Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus på www.uddannelsesstatistik.dk, findes opgørelser af *lærepladssøgende i alt*, *lærepladssøgende med afsluttet grundforløb* og *elever i skoleoplæring* tilbage til 2008⁶. Nøgletallene kan fordeles efter, om der søges læreplads på uddannelser, der bliver udbudt med eller uden skoleoplæring.

⁶ Nøgletallene om lærepladssøgende er behæftet med usikkerhed fra juni 2023 og frem. STIL er i gang med en ekstra kontrol af lærepladssøgende og herunder at disse fortsat bliver registreret i EASY-P.

Tælleprincipper i lærepladsstatistikken

Indgåede aftaler

I lærepladsstatistikken opgøres indgåede aftaler:

- de seneste 3 måneder
- de seneste 12 måneder

I Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus er det desuden muligt at opgøre indgåede aftaler i løbet af en periode fx måned, kvartal etc.

En elev kan indgå mere end én aftale i en opgørelsesperiode. Eleven har dog kun én *igangværende* uddannelsesaftale ad gangen.

For korte aftaler medtælles kun den første korte aftale for eleven på uddannelsen på den modtagne dato. Ved skift af uddannelse tæller elevens efterfølgende korte aftale på den nye uddannelse igen med blandt de korte uddannelsesaftaler.

For ordinære kombinationsaftaler samt oplæring i udlandet (OPU) anvendes samme tællemetode som for korte aftaler.

Nytilgang til skoleoplæring

Begrebet nytilgang til skoleoplæring forstås på den måde, at eleven ikke tidligere har været i gang med skoleoplæring på den pågældende uddannelse⁷. Dvs. at det er første tilgang, som tælles og at der tælles på startdatoen for forløbet.

Tilgang til virksomhedsforlagt oplæring og delaftaler under skoleoplæring

Ved opgørelser af tilgangen til virksomhedsforlagt oplæringsforløb tælles alle oplæringsforløb, hvilket også er tilfældet for delaftaler under skoleoplæring samt virksomhedsforlagt oplæringsforløb i udlandet.

Bestandsopgørelser

I bestandsopgørelserne tæller hver elev kun en gang. Følgende bestande bliver opgjort ultimo hver måned i lærepladsstatistikken:

- igangværende aftaler
- elever i gang med uddannelser uden virksomhedsoplæring
- elever i gang med skoleoplæring
- lærepladssøgende elever

Praktikårselever

Antal praktikårselever måles på baggrund af alle igangværende aftaler de seneste 12 måneder.

En praktikårselev er en beregnet måleenhed for tid i oplæring i en virksomhed i løbet af et år. Det er rullende år og opgørelsen dækker derfor de seneste 12 måneder og tilsvarende perioder tidligere. I opgørelsen tages der udelukkende hensyn til antallet af dage, som i alt er tilbragt i oplæring blandt alle oplæringsaftaler på uddannelsens hovedforløb.

⁷ Uddannelsen på baggrund af cøsaformåls-nummeret.

Antallet af praktikårselever bliver beregnet som antallet af dage, alle elever har været i uddannelsesaftale i løbet af et år, divideret med antallet af dage i året. Én elev, som er i uddannelsesaftale hele året, og to elever, der hver især er i aftale i halvdelen af året, tæller begge som én praktikårselev.

Alle aftaler, både fuldførte, afbrudte og igangværende, indgår med den del, som ligger inden for de seneste 12 måneder. Aftaler, som løber over flere år, tæller med i hver af perioderne med det antal dage, som varigheden i perioden dækker over. Praktikårs elever udstilles ikke længere i ministeriets datavarehus uddannelsesstatistik.dk. Der henvises i stedet til notaterne om lærepladsstatistikken på uvm.dk.

Social- og sundhedsuddannelsen samt pædagogisk assistent

Lærepladsstatistikken inkluderer aftaler fra 2010 for elever på social- og sundhedsuddannelsen og dele af pædagogisk assistent, som foregår på social- og sundhedsskolerne. Sammenlignes opgørelser af lærepladssituationen før og efter januar 2010, er det vigtigt at være opmærksom på dette.

Da indførelsen af de to uddannelser i lærepladsstatistikken baserer sig på en omfattende ændring i registreringen af elevernes aktiviteter på social- og sundhedsskoler, skal det understreges, at lærepladsstatistikens opgørelser af aftaler i 2010 på de to uddannelser er usikre. Aftaler på den del af den pædagogiske assistentuddannelse, som foregår på professionshøjskolerne, indgår ikke i fuldt omfang i 2010-2011. Erfaringsmæssigt foregår 25 procent af aktiviteten på denne uddannelse på professionshøjskolerne. Disse skoler er dog gradvist kommet med i lærepladsstatistikken.

Flexkombiaftaler

Muligheden for at indgå flexkombiaftaler ophørte ved udgangen af 2007. Nye flexkombiaftaler er derfor fra 2007 og frem talt med under korte aftaler, mens flexkombiaftaler, der allerede var indgået før 2007, fortsat er opgjort som igangværende flexkombiaftaler i årene efter 2007.

Offentliggørelse

Ud over tabellerne i månedsnotatet, offentliggør Børne- og Undervisningsministeriet detailstatistikker fordelt på alder⁸, bopæl, brancher⁹, herkomst, institutioner, køn, aftaletype, lærestedets beliggenhed, uddannelse, tid og virksomhedsform¹⁰.

⁸ Aldersdimensionen for igangværende aftaler viser alder på tilgangstidspunkt og ikke på bestandstidspunkt. Der arbejdes på at rette ved en kommende opdatering.

⁹ Brancher mangler efter omlægning til den nye kilde Lærepladsen.dk, men vil blive indarbejdet senere.

¹⁰ Virksomhedsform mangler efter omlægning til den nye kilde Lærepladsen.dk, men vil blive indarbejdet senere.

Detailstatistikkerne kan findes i datavarehuset på www.uddannelsesstatistik.dk, som tilgås via Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside eller følgende link:

<https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/22.aspx>